

EDITO

De 'Fayat-boys' doen wellicht bij weinigen nog een belletje rinkelen. Nochtans hebben ze binnen de Belgische diplomatie een welhaast mythische status verworven. Aangestuurd door de socialist Hendrik Fayat gingen deze Vlaamse diplomaten in de jaren 1960 en 1970 aan de slag bij het ministerie van Buitenlandse Zaken. Vincent Delcorps licht in de eerste bijdrage toe hoe Fayat met een bijzondere aanwervingsprocedure de vernederlandsing van de diplomatieke dienst forceerde. Een interessant hoofdstukje in de geschiedenis van de sociale strijd, want de Fayat-boys droegen ontegensprekelijk bij tot de democratisering van de diplomatie. Maar, zo blijkt, ze werkten ook de politisering van de diplomatie in de hand.

In een tweede bijdrage neemt Robbe Herreman ons mee naar het Schipperskwartier in Antwerpen. Hij toont aan hoe die wijk een structuur bood voor de exploratie en beleving van niet-heteronormatief gedrag. Aanvankelijk lag die structuur verweven in een overwegend heteroseksuele setting, maar omstreeks 1940 had ze een eigen plaats verwor-

ven. In dezelfde periode ontstonden ook holebibars buiten de afgeschermden contouren van het Schipperskwartier. En zo vormde zich geleidelijk een autonome holebicultuur in 't Stad.

Soms leiden toevallige ontmoetingen tot onverwachte verhalen. Zo stond ik enkele jaren terug in het Gentse STAM voor *De klok slaat 5 ure! Half slapend gaan zij naar 't fabriek*, het iconische schilderij van Achilles De Maertelaere. Ik raakte in gesprek met de man naast mij, die de achterneef bleek van De Maertelaere. Hij vertelde dat zijn grootmoeder – en dus het jongere zusje van de schilder – zo goed als zeker model stond voor het meisje rechts op het schilderij. Naar aanleiding van de tentoonstelling in het MIAT, *Made by children. Kinderarbeid vroeger en nu*, waar het schilderij opnieuw te bezichtigen is, schreef ik eindelijk zijn verhaal uit.

2017 was voor Amsab-ISG en zijn personeel geen evident jaar. Door de renovatie van het gebouw in de Bagattenstraat verhuisde de hele ploeg naar een andere locatie in Zwijnaarde. Ook de collectie

moest voor een groot deel een andere bestemming vinden. Daarvan werd gebruik gemaakt om alles een definitieve locatie toe te wijzen, opnieuw te verpakken en te inventariseren volgens de regels van de kunst. Niet alleen aan het gebouw, maar ook achter de schermen werd dus heel hard gewerkt én verwerkt.

Archivaris Martijn Vandenbroucke beschrijft in de rubriek Collectie een interessant stuk uit het recent verwerkte archief van de Federatie van Socialistische Vrouwengroepen van Gent. Het gaat over De Kollebloem, die werd opgericht met een dubbel doel: de organisatie van een vakantiewerking voor arbeiderskinderen voor wie een verblijf aan zee of elders nog steeds te duur was; en het doorbreken van het monopolie van de katholieke vakantiepatronaten. In zijn artikel focust Martijn Vandenbroucke vooral op de perikelen rond het terrein van De Kollebloem.

Over de werking van De Kollebloem zelf schreef Ludwine Soubry, onze ex-collega die in 2009 met pensioen ging, in 1991 een mooie en ontroerende brochure. Jarenlang was ze ook de eindredactrice van *Brood & Rozen*. In juli jongstleden vernamen we het droeve nieuws dat Ludwine was overleden. We blijven haar in ons hart dragen.

De laatste jaren hebben Geert Bonne en Kim Robensyn sterk ingezet op de digitalisering van het audiovisueel materiaal van Amsab-ISG. Dit wordt duurzaam bewaard in het Vlaams Instituut voor Archivering (VIAA). Trees Accou vertelt hoe het VIAA met de Beeldcapsule-campagne een vijftigtal filmpjes, waaronder twee uit onze collectie, in de kijker wil zetten.

In de rubriek Boeken bespreekt Walter Lotens twee publicaties: *De slag om Madrid* van Manuel Chaves Nogales uit 1936, en *Israël Piet Akkerman, van Antwerpse vakbondsleider tot Spanjestrijder* van Sven Tuytens en Rudi Van Doorslaer, dat vorig jaar werd uitgegeven. De beide boeken zijn vanuit een verschillende optiek en in andere periodes geschreven, maar vertonen door hun beschrijving van de slag om Madrid toch sterke raakvlakken met elkaar. Paul Lootens sluit af met een voorstelling van een boek onder redactie van Anne Morelli: *Le Bruxelles des révolutionnaires. De 1830 à nos jours*. 'Een puik patchwork van hoofdstukken van een dertigtal auteurs, dat bovendien prachtig gedocumenteerd, rijkelijk geïllustreerd en knap vormgegeven is', zo lezen we. Een boek dat op een Nederlandstalige uitgever wacht ...

Paule Verbruggen